

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА**

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з навчальної дисципліни «ФІНАНСОВЕ ПРАВО»
підготовки бакалавра спеціальності 081 «Право»,
напряму підготовки 6.030401 «Правознавство», 6.030401і «Правознавство»**

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри
правознавства
31 травня 2016 року
протокол № 10
Зав. кафедри
_____ проф. Лаврик Г.В.

Модуль 1. Основи теорії фінансового права. Правовий режим публічних централізованих фондів коштів

Тема 1. Правові засади публічної фінансової діяльності Завдання

1.1. Користуючись нормативно-правовими актами, заповнити таблицю 1.1. «Повноваження органів державної влади спеціальної компетенції у сфері фінансової діяльності» за зразком:

Таблиця 1.1.

Повноваження органів державної влади спеціальної компетенції у сфері фінансової діяльності

Назва органу державної влади спеціальної компетенції	Законодавчий акт, який закріплює повноваження відповідного державного органу	Повноваження державного органу у сфері фінансової діяльності
Міністерство фінансів України	Положення про Міністерство фінансів України: затв. Указом Президента України від 20 серпня 2014 р. № 375	
Державна казначейська служба України		
Державна фінансова інспекція України		
Державна фіскальна служба України		
Національний банк України		
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг		
Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку		
Державна служба фінансового моніторингу України		

1.2. Розробити структурно-логічну схему «Фінансова система України та принципи її побудови».

1.3. У п. 36 ст. 2 Бюджетного кодексу України наведено визначення терміну «місцевий фінансовий орган».

Скласти перелік місцевих фінансових органів, які здійснюють фінансову політику в Україні.

1.4. Із посиланнями на чинні нормативно-правові акти, письмово обґрунтувати, у чому

полягає відмінність між власними (самоврядними) та делегованими повноваженнями органів місцевого самоврядування у сфері фінансової діяльності?

Тема 2. Фінансове право як галузь національного права України

Завдання

2.1. Користуючись Бюджетним кодексом України та Податковим кодексом України, письмово навести приклади норм, у яких закріплені принципи фінансового права.

2.2. Розробити структурно-логічну схему «Принципи фінансового права».

2.3. Користуючись Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування», письмово розкрити зміст принципу самостійності фінансової діяльності органів місцевого самоврядування.

2.4. Користуючись джерелами зі списку літератури, скласти таблицю 2.1. «Принципи окремих інститутів фінансового права» за зразком

Таблиця 2.2

Принципи окремих інститутів фінансового права

Інститут фінансового права	Принципи
Інститут державних цільових позабюджетних коштів	1) цільового використання коштів соціального страхування...
Інститут публічних доходів	
Інститут публічних видатків	
Інститут публічного кредиту	
Інститут грошового обігу і розрахунків	
Інститут валютного регулювання	

Тема 3. Фінансово-правові норми та джерела фінансового права

Завдання

3.1. Розробити структурно-логічну схему «Класифікація джерел фінансового права».

3.2. Користуючись Бюджетним кодексом України, навести по три приклади матеріальних, процесуальних, регулятивних, охоронних, зобов'язуючих, забороняючих та уповноважуючих фінансово-правових норм.

3.3. Користуючись джерелами зі списку використаної та рекомендованої для поглибленого вивчення курсу літератури, письмово обґрунтувати, чи є судові акти джерелами фінансового права.

3.4. Розв'язати ситуаційне завдання:

Підприємцю необхідно виконати у поточному місяці такі види обов'язків:

- 1) виплатити заробітну плату найманим робітникам;
- 2) виплатити винагороду згідно з договором підряду за виконані роботи;
- 3) продати іноземну валюту, отриману згідно із зовнішньоекономічним контрактом;

4) перерахувати податки і збори до бюджету та державних цільових фондів.

Які із вказаних операцій регулюються фінансовим законодавством та якими законодавчими актами?

Тема 4. Фінансово-правові відносини

Завдання

4.1. Письмово обґрунтувати відмінність між поняттями «суб'єкти фінансового права» та «суб'єкти фінансових правовідносин» та на підтвердження аргументів змоделювати практичну ситуацію підстав виникнення конкретних фінансових правовідносин за участю індивідуального суб'єкта.

4.2. Користуючись нормативно-правовими актами, письмово навести приклад юридичного факту-дії як підстави виникнення фінансових правовідносин.

4.3. Користуючись нормативно-правовими актами, письмово навести приклад юридичного факту-події як підстави припинення фінансових правовідносин.

4.4. Обґрунтувати, які з перерахованих відносин є фінансово-правовими?

1) між підприємством та банком, який відкрив йому розрахунковий рахунок;

2) між фізичною особою і податковим органом у зв'язку зі сплатою податку;

3) між митним органом та імпортером у зв'язку зі сплатою мита;

4) між підприємцем і уповноваженим банком у зв'язку зі сплатою комісійної винагороди за операцію з купівлі-продажу іноземної валюти;

5) між податковими органами і платниками податків у зв'язку з наданням відстрочки по сплаті податку;

6) між освітньою установою і громадянином у зв'язку з наданням освітніх послуг, покриття витрат на надання яких здійснюється за рахунок бюджетних коштів;

7) між фізичною особою та Фондом соціального страхування України з приводу виплати допомоги у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

Тема 5. Бюджетне право як підгалузь фінансового права

Завдання

5.1. Визначити гіпотезу, диспозицію та санкцію бюджетної норми, закріпленої п. 7 ст. 74 Бюджетного кодексу України: «якщо у процесі погашення місцевого боргу та платежів з його обслуговування, обумовлених договором між кредитором та позичальником, порушується графік погашення з вини позичальника, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, відповідна міська рада не мають права здійснювати нові місцеві запозичення протягом п'яти наступних років».

5.2. Виходячи зі змісту Бюджетного кодексу України навести приклади уповноважуваних, зобов'язуваних та забороняючих бюджетно-правових норм. Наводячи конкретні приклади, вказати, у чому проявляється імперативний характер таких бюджетно-правових норм. Пояснити, у чому полягають особливості санкцій фінансово-правових норм, і навести приклади.

5.3. Виходячи зі змісту Бюджетного кодексу України навести приклади матеріальних та процесуальних бюджетно-правових норм. Наводячи конкретні приклади, вказати, у чому проявляються їх особливості.

5.4. Письмово обґрунтувати, що розуміють під реалізацією та застосуванням бюджетно-правових норм. Навести приклади.

Тема 6. Бюджетна система України

Завдання

6.1. За даними Міністерства фінансів України поточне виконання всіх місцевих бюджетів за доходами станом на 01.05.2015 р. у середньому склало 105,8 %. У зв'язку з цим Кабінетом Міністрів України прийнято рішення про вилучення частини надходжень з дохідної частини низки місцевих бюджетів та направлення вказаних коштів до дохідної частини Державного бюджету України.

Чи правомірні дії Кабінету Міністрів України? Чи дотримано принципів бюджетної системи України?

6.2. Користуючись рішенням Полтавської міської ради про бюджет міста на поточний рік, назвати джерела фінансування бюджету міста Полтава.

6.3. Користуючись Законом України про Державний бюджет на поточний рік, назвати джерела формування спеціального фонду Державного бюджету України на поточний рік у частині доходів.

6.4. Розв'язати ситуаційне завдання:

Департаментом житлово-комунального господарства Полтавської обласної державної адміністрації використано бюджетні кошти у сумі 10000 грн не на фінансування зелених насаджень (відповідно до Програми економічного і соціального розвитку Полтавської обл.), як це передбачено обласним бюджетом на 2015 р., а на виплату премій окремим працівникам управління.

Проаналізуйте ситуацію. Які існують види юридичної відповідальності за порушення бюджетного законодавства?

Тема 7. Бюджетні повноваження та міжбюджетні відносини

Завдання

7. 1. Користуючись главою 17 Бюджетного кодексу України, скласти таблицю 7.1 «Повноваження органів контролю за дотриманням бюджетного законодавства»:

Таблиця 7.1

Повноваження органів контролю за дотриманням бюджетного законодавства

Назва органу (органів) контролю за дотриманням бюджетного законодавства	Повноваження органу (органів) з контролю за дотриманням бюджетного законодавства
Верховна Рада України	
Рахункова палати України	
Міністерство фінансів України, місцеві фінансові органи	
Державна казначейська служба України	
Органи Державної фінансової інспекції України	

Верховна Рада Автономної Республіки Крим, місцеві ради	
Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, виконавчі органи місцевих рад	

7.2. Користуючись положеннями Конституції, Бюджетного кодексу України, Закону України «Про місцеве самоврядування», заповнити таблицю 7.2. «Закріплення бюджетних повноважень органів місцевого самоврядування в Конституції України та національному законодавстві» за зразком:

Таблиця 7.2.

Закріплення бюджетних повноважень органів місцевого самоврядування в
Конституції України
та національному законодавстві

Конституція України, законодавчий акт про бюджетні повноваження органів місцевого самоврядування	Зміст бюджетних повноважень
1. Конституція України	Обласні та районні ради затверджують районні і обласні бюджети, які формуються з коштів державного бюджету для їх відповідного розподілу між територіальними громадами або для виконання спільних проектів та з коштів, залучених на договірних засадах з місцевих бюджетів для реалізації спільних соціально-економічних і культурних програм, та контролюють їх виконання (ч.2 ст.143)

7.3. Розв'язати ситуаційне завдання:

Голова обласної державної адміністрації видав розпорядження про обов'язкове перерахування 25 % доходів бюджетів районів області за перший квартал поточного року до обласного бюджету з метою фінансування будівництва стадіону в обласному центрі.

Чи є правомірним розпорядження голови облдержадміністрації? Обґрунтуйте відповідь із посиланнями на чинне законодавство.

7.4. Розв'язати ситуаційне завдання:

Відповідно до закону про державний бюджет на поточний рік до Полтавського обласного бюджету надійшли кошти субвенції з державного бюджету на будівництво,

реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах області у сумі 1 млн. грн. Частину цих коштів було витрачено на газифікацію села Березівка.

Чи було правомірним використання коштів? Обґрунтуйте відповідь.

Тема 8. Бюджетний процес

Завдання

8.1. Розв'язати ситуаційне завдання:

Кабінет Міністрів України 30 березня розглянув та схвалив розроблений Міністерством фінансів України спільно з іншими органами центральної виконавчої влади проект Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період і 2 квітня подав на розгляд Верховної Ради України.

Чи діє Кабінет Міністрів України відповідно до бюджетних повноважень?

Розкрийте правову природу проекту Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період.

Який орган державної влади приймає постанову про основні напрями бюджетної політики на наступний бюджетний період?

8.2. Користуючись положеннями глави 12 Бюджетного кодексу України, розробити структурно-логічну схему «Складання, розгляд, затвердження, виконання та звітність місцевих бюджетів».

8.3. Розв'язати ситуаційне завдання:

У зв'язку з особливими обставинами закон України про Державний бюджет України набрав чинності 20 січня. У період з 1 по 20 січня уряд здійснював витрати на основі проекту цього закону.

Дайте правову оцінку ситуації.

8.4. Користуючись положеннями гл. 26 Закону України «Про регламент Верховної Ради України», з'ясуйте зміст першого, другого та третього читання законопроекту про Державний бюджет та заповніть таблицю 8.3. «Розгляд проекту Закону про Державний бюджет у Верховній Раді України»

Таблиця 8.3.

Розгляд проекту Закону про Державний бюджет у Верховній Раді України

Підготовка та розгляд проекту закону про Державний бюджет України на наступний рік у першому читанні (ст.ст. 151, 152)	Підготовка та розгляд проекту закону про Державний бюджет України на наступний рік у другому читанні (ст. 153)	Підготовка та розгляд проекту закону про Державний бюджет України на наступний рік у третьому читанні (ст. 154)

Тема 9. Правовий режим державних цільових позабюджетних фондів

Завдання

9.1. Користуючись законами, які регулюють діяльність фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, з'ясувати джерела формування коштів та заповнити таблицю 9.1. «Джерела формування коштів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування»

Таблиця 9.1

Джерела формування коштів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування

Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	Фонду соціального страхування України

9.2. Розв'язати ситуаційне завдання:

До складу правління Фонду соціального страхування України ввійшли: 15 представників від держави, 5 представників від застрахованих осіб та 7 представників від роботодавців.

Оцініть правомірність ситуації. На яких засадах формується склад правління фонду?

9.3. Кабінет Міністрів України своєю постановою затвердив джерела формування коштів Пенсійного фонду України у 2015 році.

Оцініть правомірність ситуації. Яким чином визначаються джерела формування коштів Пенсійного фонду України?

9.4. Іноземний банк «Індекс» відкрив свою філію в Україні.

Чи повинна філія бути учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб? Обґрунтуйте відповідь із посиланнями на чинні нормативно-правові акти.

Модуль 2. Правове регулювання публічних доходів та видатків

Тема 10. Правове регулювання податкової системи України Завдання

10.1. Розв'язати ситуаційне завдання:

Згідно зі ст. 67 Конституції України кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом.

Чи стосується ця вимога юридичних осіб – платників податків? Якими нормативними актами це закріплено?

10.2. Розв'язати ситуаційне завдання:

Голова Полтавської обласної державної адміністрації своїм розпорядженням звільнив від рентної плати за спеціальне використання води строком на один календарний рік ПАТ «Прометей», зареєстроване у м. Полтава. Рішення було аргументовано тим, що діяльність товариства спрямована на благоустрій міста.

Оцініть правомірність ситуації.

10.3. Користуючись ст. ст. 16, 17 Податкового кодексу України, заповнити таблицю 11.1 «Права та обов'язки платника податків»

Таблиця 10.1

Права та обов'язки платника податків

Права платника податків (ст. 16 ПК України)	Обов'язки платника податків (ст. 17 ПК України)

10.4. Розробити структурно-логічну схему «Елементи правового механізму єдиного податку».

Тема 11. Правові засади адміністрування податків податків в Україні

Завдання

11.1. Розробити структурно-логічну схему «Способи забезпечення виконання податкового обов'язку».

11.2. З посиланням на нормативні приписи статей Податкового кодексу України письмово охарактеризувати зміст принципу рівності умов сплати податків для всіх категорій платників (за винятком податкових пільг).

11.3. Письмово зробити порівняльний аналіз розстрочення та відстрочення податкових зобов'язань платника податків та списання, розстрочення податкового боргу.

11.4. Користуючись положеннями Податкового кодексу України, визначити на підставі яких юридичних фактів виникає право податкової застави? Навести приклади.

Тема 12. Правове регулювання справляння прямих податків в Україні

Завдання

12.1. Розробити структурно-логічну схему «Елементи правового механізму екологічного податку».

12.2. Розв'язати ситуаційне завдання:

Громадянка Іванова уклала трудовий договір про роботу прибиральницею на підприємстві «Світоч», отримуючи за виконання роботи мінімальну заробітну плату.

Чи матиме Іванова право на податкові пільги?

Скільки буде становити розмір податку на доходи фізичних осіб для громадянки Іванової? (Для розрахунку скористайтеся розмірами мінімальної зарплати та мінімального прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановлені на поточний рік).

12.3. Розв'язати ситуаційне завдання:

Петров працював упродовж року на підприємстві токарем та одночасно заочно навчався в університеті, здобуваючи фах інженера. Місячна заробітна плата складала 3 тис. грн., а річна вартість навчання – 10 тис. грн.

На які податкові пільги матиме право Петров?

12.4. Розв'язати ситуаційне завдання:

Семирічна талановита співачка отримує кошти у вигляді гонорару за виступи на концертах.

Яким чином і якою особою буде реалізовуватись обов'язок із ведення податкового обліку, сплати податку, податкової звітності за грошовими надходженнями цієї дитини?

Тема 13. Правове регулювання справляння непрямих податків в Україні

Завдання

13.1. Користуючись положеннями Податкового кодексу України, обґрунтувати, що собою являє бюджетне відшкодування ПДВ та який порядок його повернення. Що собою являє електронне адміністрування ПДВ?

13.2. Користуючись положеннями статей 194-197 Податкового кодексу України, заповнити таблицю: «Особливості об'єкта оподаткування ПДВ»

Таблиця 13.1.

Особливості об'єкта оподаткування ПДВ

Операції, що підлягають оподаткуванню ПДВ за основною ставкою	Операції, що підлягають оподаткуванню ПДВ за нульовою ставкою	Операції, що не є об'єктом оподаткування ПДВ	Операції, звільнені від оподаткування ПДВ

13.3. Розробити структурно-логічну схему «Елементи правового механізму мита».

13.4. Державною податковою інспекцією у м. Полтаві було накладено штрафні санкції на фірму «Лео» за несплату податку на додану вартість. Фірма «Лео» за своїм статутом займається роздрібною та оптовою торгівлею товарами дитячого асортименту для немовлят.

Чи є правомірними дії державної податкової інспекції?

Тема 14. Правове регулювання зборів (плати, внесків)

14.1. АТ «Хміль» виготовляє слабоалкогольні напої. На території підприємства розташована свердловина, вода з якої використовується в технологічному процесі виробництва. Свою продукцію АТ «Хміль» постачає суб'єктам оптової та роздрібною торгівлі, інколи реалізує у їдальні підприємства.

Яким видом рентної плати повинна оподатковуватися діяльність підприємства? Вказати порядок її сплати.

14.2. Господарське товариство «Чиста вода» займається видобутком, фасуванням та реалізацією прісної й мінеральної води. При перевірці діяльності цього підприємства було встановлено, що спеціальний дозвіл, наданий лише на видобування мінеральної води. Але зі слів керівника з'ясувалося, що свердловина з прісною водою не перевищує 10 м, тому спеціальний дозвіл на її видобуток підприємство не отримувало. На вимогу податкового інспектора були надані документи бухгалтерського та податкового обліку, де містилася загальна інформація щодо видобутку, фасування та реалізації всієї вищевказаної продукції.

Зробіть аналіз ситуації. Чи правомірні дії керівника підприємства?

14.2. Заповнити таблицю 14.1. «Права та обов'язки платника єдиного внеску»:

Таблиця 14.1.

Права та обов'язки платника єдиного внеску

Права платника єдиного внеску	Обов'язки платника єдиного внеску

14.3. Інженер Петров приїхав до м. Одеси у службове відрядження на 10 днів та поселився у місцевому готелі. При розрахунку за проживання у вартість включили і туристичний збір, що викликало заперечення з боку Петрова. Він звернувся за роз'ясненням до юрисконсульта.

Виступіть у ролі юрисконсульта та надайте правову допомогу Петрову.

Тема 15. Правове регулювання публічного кредиту та публічного боргу

Завдання

15.1. Розв'язати ситуаційне завдання:

У березні 2015 року Полтавською обласною радою було прийнято рішення про емісію облігацій місцевого займу. Емітентом в рішенні встановлено КБ «ЕХІМ», джерелом погашення облігацій були визначені кошти за рахунок випуску нових займів. Максимальний розмір сумарної вартості випуску облігацій місцевого займу склав 35 % дохідної частини обласного бюджету за 2014 рік.

Хто може виступати емітентом облігацій внутрішнього місцевого займу (ОВМЗ)?

За рахунок яких коштів може бути проведене погашення ОВМЗ?

Якому правовому акту суперечать умови випуску ОВМЗ, закріплені рішенням Полтавської обласної ради?

15.2. Розв'язати ситуаційне завдання:

У зв'язку з дефіцитом державного бюджету Кабінет Міністрів України одержав позику 5 млн грн. Ці кошти було використано для виплати пенсій населенню.

Проаналізуйте ситуацію.

Якими є джерела фінансування дефіциту державного бюджету?

Хто має право здійснювати запозичення?

Який порядок використання грошових надходжень, отриманих у разі запозичення?

15.3. Розв'язати ситуаційне завдання:

Укладаючи кредитні угоди з міжнародними фінансово-кредитними організаціями, держава Україна в якості позичальника встановила, а потім змінила в односторонньому порядку свої умови кредитування. Це було викликано стрімким зростанням дефіциту державного бюджету України. Отримані кошти використані на погашення заборгованості по заробітній платі, погашення раніше одержаних позик (як внутрішніх, так і зовнішніх).

Які принципи кредитування в цій ситуації були порушені? Що може виступати забезпеченням під час отримання державних позик та кредитів міжнародних організацій?

15.4. На зростання державного боргу України вплинуло зростання боргу місцевих органів влади та державних підприємств. Для погашення цього боргу Кабінетом Міністрів України вирішено здійснити внутрішні та зовнішні запозичення у сумі 2 млн грн.

Проаналізуйте цю ситуацію. Дайте визначення державного боргу, зазначте фактори, які впливають на його зростання.

Тема 16. Правове регулювання публічних видатків

Завдання

16.1. Розробити структурно-логічну схему «Класифікація публічних видатків».

16.2. Користуючись положеннями Бюджетного кодексу заповнити порівняльну таблицю 16.1. «Видатки бюджетів»:

Таблиця 16.1.

Видатки бюджетів

Видатки з Державного бюджету	Видатки з місцевих бюджетів

16.3. Із Державного бюджету до бюджету м. Полтава було виділено кошти на освіту. Але за вказівкою голови Полтавської обласної державної адміністрації 20 % виділених коштів було витрачено на освіту, а решту – на ремонт доріг міста. Дізнавшись про це головний розпорядник державних коштів виділив ще 40 тис. грн. на освіту.

Проаналізуйте дії головного розпорядника.

16.4. Розв'язати ситуаційне завдання:

Працівники бюджетної установи отримали у квітні заробітну плату меншу на 10 %, ніж у попередньому місяці. Керівник пояснив, що це відбувається у зв'язку зі скороченням бюджетних призначень на оплату праці працівників бюджетних установ у другому кварталі.

Дайте правову оцінку ситуації.

Тема 17. Правовий режим кошторисно-бюджетного фінансування
Завдання

17.1. Використовуючи положення статей 87-89 Бюджетного кодексу України, заповнити таблицю 17.1. «Розподіл видатків на освіту між бюджетами різних рівнів»:

Таблиця 17.1.

Розподіл видатків на освіту між бюджетами різних рівнів

Видатки на освіту, що здійснюються з Державного бюджету України:	Видатки, що здійснюються з районних бюджетів та бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим і міст обласного значення:	Видатки на освіту, що здійснюються з бюджетів сіл, селищ, міст районного значення та їх об'єднань
➤ видатки на спеціалізовані школи (в тому числі школи-інтернати, засновані на державній формі власності); ➤	➤ загальну середню освіту: загальноосвітні навчальні заклади, у тому числі: школи-дитячі садки (для міст республіканського Автономної Республіки Крим та міст обласного значення), спеціалізовані школи, ліцеї, гімназії, колегіуми, вечірні (змінні) школи; ➤	➤ видатки на дошкільну освіту; ➤

17.2. Розробити структурно-логічну схему «Кошторисний процес».

17.3. Ректор університету дав розпорядження бухгалтеру 3 січня оплатити витрати на виробничу практику студентів за статтею 4 кошторису і підписав видатковий розпис. Касир університету, який подав чек у кредитну установу, де був відкритий рахунок, одержав відповідь, що кошти видані не будуть, оскільки невірні оформлені документи.

Які порушення були допущені?

17.4. Обласна рада народних депутатів на закритому засіданні затвердила зміни до міського бюджету, завдяки чому було вирішено використати частину коштів спеціального фонду бюджету на фінансування утримання органів міської влади та органів прокуратури. Ці видатки було віднесено до таємних. Своє рішення депутати обґрунтували особливим значенням діяльності цих органів для держави та їх недостатнім фінансуванням. Оскільки засідання було закритим, його рішення не публікувалося.

Які принципи бюджетної системи було порушено? Розкрийте їх міст. Які видатки законодавство відносить до таємних?

Тема 18. Особливості фінансування окремих галузей народного господарства

Завдання

18.1. Ознайомитися зі змістом Програми економічного і соціального розвитку Полтавської області на 2015 рік і, посилаючись на положення цього документу викласти перелік інвестиційних проектів, реалізація яких передбачається у 2015 році, та зазначити джерела їх фінансування.

18.2. Ознайомитися зі змістом Програми економічного і соціального розвитку Полтавської області на 2015 рік і, посилаючись на положення цього документу, викласти перелік обласних комплексних (цільових) програм, діючих на території області в 2015 році, та зазначити джерела їх фінансування.

18.3. Розв'язати ситуаційне завдання:

У зв'язку із загостренням епідеміологічної ситуації у країні та нестачею грошей у резервному фонді Державного бюджету Кабінетом Міністрів України було вирішено направити кошти з Державного фонду охорони навколишнього природного середовища на подолання епідемії нового штаму грипу.

Чи правомірні дії Кабінету Міністрів України? Вказати порядок використання коштів фондів охорони навколишнього природного середовища.

18.4. Ознайомитися зі змістом Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» та викласти порядок фінансової підтримки суб'єктів господарювання агропромислового комплексу через механізм здешевлення кредитів та компенсації лізингових платежів.

Модуль 3. Правові засади банківської діяльності, грошового обігу та валютного регулювання. Правове забезпечення фінансової дисципліни

Тема 19. Правове регулювання банківської діяльності

Завдання

19.1. До комерційного банку «Агробанк» надійшла платіжна вимога з державної податкової інспекції в м. Полтаві про примусове списання коштів із рахунку клієнта банку – підприємства «Аріан» з метою погашення податкового боргу. У реквізиті «Призначення платежу» вказані назва, номер і дата рішення податкового органу про списання суми податкового боргу. Комерційний банк «Агробанк» не прийняв цю платіжну вимогу. Начальник державної податкової інспекції надіслав лист до Управління Національного банку України у Полтавській обл., в якому вимагав застосувати до комерційного банку «Агробанк» заходи впливу за порушення банківського законодавства.

Чи є дії комерційного банку «Агробанк» такими, що порушують чинне законодавство? Яке рішення в цій ситуації повинне прийняти Управління Національного банку України?

19.2. Користуючись положеннями ст. ст. 9-17 Закону України «Про Національний банк України» здійснити порівняльно-правовий аналіз правового статусу Ради та Правління НБУ та заповнити таблицю 19.1:

Таблиця 19.1.

Порівняльно-правовий аналіз Ради та Правління НБУ

	Рада НБУ	Правління НБУ
Повноваження		
Склад та порядок формування		
Порядок роботи		

19.3. Скласти структурно-логічну схему «Державна реєстрація банків».

19.4. Розв'язати ситуаційне завдання:

Відділом Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України було надіслано запит до комерційного банку «Аваль» із проханням надати інформацію про наявність коштів на поточному рахунку та здійснені операції протягом останнього місяця клієнтом банку – ТОВ «Каштан», яке є боржником у відкритому виконавчому провадженні.

Чи повинен комерційний банк надати відповідну інформацію відділу Департаменту державної виконавчої служби?

Тема 20. Правове регулювання грошового обігу та безготівкових розрахунків

Завдання

20.1. Розв'язати ситуаційне завдання:

Підприємство «Каштан», яке має поточний рахунок у комерційному банку «Фактор», надіслало до установи банку платіжне доручення з метою перерахування 200 тис. грн. на рахунок будівельної компанії «Інвестбуд». У реквізиті «Призначення платежу» цього платіжного доручення було вказано: «безоплатна фінансова допомога».

Якими мають бути дії комерційного банку «Фактор» в цьому випадку?

20.2. Розробити структурно-логічну схему «Безготівкові розрахунки».

20.3. Розв'язати ситуаційне завдання:

Під час проведення виїзної перевірки ПАТ «Завод Хіммаш» співробітниками державної податкової інспекції було з'ясовано, що 25 жовтня 2015 р. ПП «Каштан» придбало технологічне обладнання на суму 60 тис. грн., виробником якого є ПАТ «Завод Хіммаш». Оплата за договором купівлі-продажу була здійснена у готівковій формі, про що свідчить прибутково-касовий ордер від 25.10.2015 р., підписаний головним бухгалтером і касиром ПАТ «Хіммаш».

Які правові наслідки цієї розрахункової операції?

20.4. Користуючись положеннями «Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України», затверджених Постановою Правління Національного банку України від 13.11.2013 р. № 1942/24474, заповнити таблицю 20.1. «Визначення платіжності та обмін банкнот і монет»:

Таблиця 20.1.

Визначення платіжності та обмін банкнот і монет

Платіжні банкноти (монети)		Неплатіжні банкноти (монети)
придатні до обігу	непридатні до обігу	

Тема 21. Правові засади валютного регулювання Завдання

21.1. Розробити структурно-логічну схему «Система органів та агентів валютного контролю».

21.2. Під час попереднього розслідування по кримінальній справі слідчим відповідно до Кримінального процесуального кодексу України було обрано запобіжний захід до підозрюваного у вигляді застави. В якості застави слідчим прийнято від підозрюваного 20 тис. доларів США, про що складено «Протокол прийняття застави»

Чи правомірні дії слідчого?

21.3. Користуючись нормативно-правовими актами зі списку використаної літератури, заповнити таблицю 21.1. «Суб'єкти валютного регулювання» за зразком:

Таблиця 20.1.

Суб'єкти валютного регулювання

Суб'єкти валютного регулювання	Повноваження
Кабінет Міністрів України	1) визначає та надає на затвердження Верховної ради України ліміт зовнішнього державного боргу України; 2) бере участь у складанні платіжного балансу України; 3) забезпечує формування та виступає розпорядником Державного валютного фонду України
Рада Міністрів АРК, місцеві державні	

адміністрації, виконавчі комітети місцевих рад	
Національний банк України	
Державна фіскальна служба України	
Міністерство інфраструктури України	
Банківські установи	

21.4. Громадяни України Іванов і Петров уклали договір позики на суму 50 тис. доларів США.

Чи є дійсною ця угода? Чи є необхідним у такому випадку одержання індивідуальної ліцензії Національного банку України?

Тема 22. Правові засади фінансового контролю в Україні

Завдання

21.1. Розв'язати ситуаційне завдання:

Податковою інспекцією проведено перевірку фінансово-господарської діяльності ТДВ «Комбі» з питань своєчасності та повноти сплати податку на прибуток за минулий рік. У ході перевірки порушень податкового законодавства не виявлено. Керівництво податкової інспекції призначило повторну перевірку для можливості виявлення порушень.

Чи правомірні дії податкової інспекції? Визначте порядок та підстави проведення повторної перевірки, посилаючись на положення Податкового кодексу України.

22.2. Користуючись Законом України «Про аудиторську діяльність», скласти таблицю 22.1. «Права та обов'язки аудиторів і аудиторських фірм»:

Таблиця 22.1.

Права та обов'язки аудиторів і аудиторських фірм

Права аудиторів і аудиторських фірм	Обов'язки аудиторів і аудиторських фірм

22.3. Документальною перевіркою районної податкової інспекції встановлено, що бухгалтерський облік на підприємстві ведеться з численними порушеннями: відсутній облік по деяких регістрах, пов'язаних із обрахуванням податкових платежів, облікові документи оформлені недбало, із численними виправленнями, підчистками, відсутня частина документів про прихід-видаток коштів. В акті документальної перевірки зафіксовані конкретні суми заниження податкових зобов'язань, отриманих на підставі бухгалтерських документів підприємства. За матеріалами такої перевірки було прийнято рішення про застосування штрафних санкцій за приховування (заниження) прибутку.

Чи є правомірними дії державної податкової інспекції щодо даного підприємства?

22.4. Користуючись главою 8 Податкового кодексу України, скласти таблицю 22.2. «Податкові перевірки»:

Таблиця 22.2.

Податкові перевірки

	Види податкових перевірок			
	Камеральні перевірки	Документальні перевірки		Фактичні перевірки
		планові	позапланові	
Підстави проведення				
Порядок та особливості проведення				

Тема 23. Фінансово-правова відповідальність

Завдання

23.1. Користуючись джерелами зі списку використаної та рекомендованої для поглибленого вивчення курсу літератури скласти таблицю 23.1. «Відмежування штрафної фінансової санкції (штрафу) від штрафів за адміністративним, кримінальним та цивільним законодавством»

Таблиця 23.1.

Відмежування штрафної фінансової санкції (штрафу) від штрафів за адміністративним, кримінальним та цивільним законодавством

Штрафна фінансова санкція (штраф) – це стягнення у грошовій формі, встановлене нормами фінансового законодавства, яке застосовується органами ДПС України та іншими уповноваженими державою органами відносно юридичних та фізичних осіб за вчинення фінансового правопорушення, і стягується на користь держави і муніципальних утворень		
На відміну від адміністративного штрафу штраф як фінансова санкція:	На відміну від кримінального штрафу штраф як фінансова санкція:	На відміну від штрафу за цивільним законодавством штраф як фінансова санкція:
✓ не може бути замінено іншим стягненням; ✓ ...	✓ ...	✓ ...

23.2. Розробити структурно-логічну схему «Юридичний склад фінансового правопорушення».

23.3. Описати елементи юридичного складу податкового правопорушення (суб'єкт, об'єкт, суб'єктивна сторона, об'єктивна сторона), визначеного п.120.1. ст. 120 Податкового кодексу України.

23.4. Використовуючи положення ст. ст. 102, 114 Податкового кодексу України, письмово описати строки давності для застосування штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) до платників податків для нарахування податкових зобов'язань.